

[Finn Christensen.]

importindustrier, hvor man kunne risikere at miste ordrer; så en produktion gik på gulvet, fordi man ikke var i stand til at få den fornødne arbejdskraft. Det er som sagt i den situation, vi står i dag; det er på det grundlag, vi i dag har fremmede arbejdere beskæftiget her.

Det har bl. a. også medført, at vi har fået alle vanskelighederne på det sociale område, det boligmæssige område, det kulturelle område, som bl. a. har været årsagen til, at vi midlertidigt har været nødt til at standse for udstedelsen af arbejdstilladelser for ligesom at få skik på den politik, der i virkeligheden ingen politik har været, fordi vi ikke rigtig har haft nogen løsninger på, hvordan man skulle klare disse ting. Jeg forstår også, at arbejdsministerens konklusion i redegørelsen i virkeligheden er, at dette midlertidige stop for udstedelse af arbejdstilladelser sandsynligvis aldrig bliver ophævet, forstået på den måde, at man nok aldrig kommer tilbage til situationen fra før stoppets indførelse, hvor der var en fuldstændig restriktionsfri adgang for arbejdsgiverne til at beskæftige fremmed arbejdskraft i den udstrækning, arbejdsformidlingen her i landet ikke var i stand til at skaffe dansk arbejdskraft. Det fører til, at jeg godt kunne tænke mig at spørge arbejdsministeren om et par ting i forbindelse med den situation, vi har lige nu, hvor vi altså har det midlertidige stop.

Der har i pressen de seneste par dage været nogle bemærkninger fremme om, at man opererer med en nødplan for dispensationer. Hvordan ser denne nødplan ud, hvad går den ud på? Der har også været bemærkninger om, at man også arbejder med gennemførelsen af en egentlig dispensationsordning på toppen af den nødplan, man er nødt til at have, fordi der hele tiden skal tages stilling til dispensationer. Jeg ville meget gerne, om vi her i dag kunne få nogle bemærkninger fra arbejdsministeren, hvor han kunne fortælle os, hvad disse dispensationsordninger i virkeligheden går ud på. Jeg har nemlig den opfattelse, at de dispensationsordninger, vi arbejder med nu og kommer til at arbejde med i den nærmeste tid, får en eller anden konsekvens for den endelige indslusningsordning, for man kan vel ikke forestille sig, at vi endnu i denne fase her bygger noget op, som vi så om 4 eller 5 måneder må

kassere totalt. Derfor har det også relevans for diskussionen om, hvordan vi på længere sigt skal ordne indslusningsproblematikken, hvorledes disse dispensationsordninger bliver udformet.

Jeg vil også gerne spørge arbejdsministeren — det siger han nemlig ikke så klart i sin redegørelse — hvad der er hans tanker på længere sigt med hensyn til indslusningsordningerne, om han går rundt med tanker om at oprette arbejdskraftaftaler med nogle af de lande, fra hvilke vi i øjeblikket rekrutterer fremmed arbejdskraft. Arbejdsministeren siger i sin redegørelse, at noget sådant kunne overvejes, og jeg mener personlig, at vi er i en situation, hvor den eneste løsning er at få en sådan egentlig arbejdsmarkedsaftale med de lande, hvorfra vi skal rekruttere fremmed arbejdskraft, hvis vi fortsat skal gøre det.

Så gør arbejdsministeren nogle betragtninger gældende om, hvad man eventuelt kunne forestille sig i den situation, vi kommer i om nogle måneder, når vi måske skal lukke slusen mere op. Han gør sig nogle betragtninger om, at man måske kunne overveje at lægge nogle forpligtelser på arbejdsgiveren i den forbindelse. Det fremgår ikke rigtig af redegørelsen, hvad det er for overvejelser, og hvad de eventuelt munder ud i, for der kan jo være tale om at pålægge arbejdsgiveren en lang række forpligtelser i forbindelse med beskæftigelsen af fremmed arbejdskraft.

Det har været meget diskuteret, om man skulle pålægge dem en egentlig forpligtelse til at skaffe bolig. Det vil nok være ret tvivlsomt. Det er ofte fremgået i debatten, at mange stiller sig meget tvivlende over for dette, for derved får man en slags stavnsbånd for den arbejdskraft, arbejdsgiveren kommer til at beskæftige. Men derfor kunne man jo godt forestille sig, at han på en eller anden måde blev involveret i det problem at anvise bolig til de mennesker, han nu engang skal beskæftige.

Man kunne også forestille sig, at arbejdsgiveren kom til at betale en del af de udgifter, der fremover måtte være forbundet med hvervningen, rekrutteringen af fremmed arbejdskraft. Det kan vel ikke være sådan, at det er en udgift, der er arbejdsgiveren fuldkommen uvedkommende?

Jeg vil i øvrigt gerne i denne forbindelse